

Свети безсребреници и чудотворци Козма и Дамян Асийски

Светите Козма и Дамян били родни братя. Те се родили в провинцията Асия, Мала Азия. Баща им бил езичник, а майка им Теодотия изповядвала християнската вяра. Мъжът ѝ починал рано, и младата вдовица заживяла благочестив живот, като изпълнявала съвета на свети апостол Павел: *"Истинската вдовица се надява на Бога и пребъдва в моления и молитви денем и нощем"*. Теодотия поучавала децата си да водят богоугоден живот, учила ги на страх Божи, съветвала ги да се утвърждават в християнските добродетели.

Козма и Дамян от ранна възраст залягали да изпълняват Божия закон. Когато порастнали, те просияли със своите добри дела като две светила. За да бъдат полезни на ближния, те се заели да изучават лекарското изкуство; изучили лечебните свойства на различните билки и се прочули като лекари. Господ Иисус благословил двамата лекари и им дарувал чудотворна целителна сила. Братята били много скромни. Те не търсели земна слава и величие, нито пък богатства. Не взимали от излекуваните болни ни пари, ни дарове, изпълнявайки строго съветите на Спасителя към апостолите: *"Болни изцереявайте, прокажени очиствайте... Даром получихте, даром давайте"* (Мат. 10:8). Заради тяхното безкористие светата Църква ги назовава "безсребреници".

Една християнка на име Паладия, която боледувала много години и похарчила голяма част от имота си по лекари, като узнала за тези лекари, изпратила хора да ги повикат, за да я излекуват. Свети Козма и Дамян изпълнили молбата ѝ. Те посетили дома ѝ, помолили се над нея и я излекували от тежката болест. Зарадвана, тя поискала да ги възнагради. Те отказали. Тя обаче настояла един от двамата да приеме поне три яйца в чест на Света Троица. По-малкият брат, свети Дамян, понеже тя го заклела в името на Света Троица, приел скромния дар – трите яйца. Когато по-късно големият брат узнал, че свети Дамян нарушил дадения пред Бога обет да не приемат никакви дарове за лекуването, поръчал на християните след смъртта им да не ги погребват в един гроб. Дамян, като нарушител на обета, да бъде погребан отделно.

Пръв починал свети Козма. Когато починал и свети Дамян, християните преценили, че поръчката на свети Козма е прекалено строга и не я изпълнили. Като родни братя, които извършили един подвиг и постигнали равна святост, те били погребани в един гроб. По-късно над този гроб бил построен храм, в който се извършвали много чудеса по тяхното молитвено застъпничество.

© *Жития на светите*. Синодално издателство, София, 1991 година, под редакцията на Партений, епископ Левкийски и архимандрит д-р Атанасий (Бончев).